

felvinczi Takács Zoltán.

Ma még mindig kevesen fogják fel a turáni kérdés óriási horderejét és még kevesebben állítják tudományos készütségüket a turáni eszme szolgálatába. Ama keveseknek, akik életcéllal tűzték ki ezt, egyik kimagasló alakja felvinczi **Takács Zoltán**.

Egyike a turáni eszme leglelkesebb híveinek, mert „szükségesnek tartja — mint mondotta — a turáni kérdéssel komolyan foglalkozni, mivel annak megoldása nemzeti egyéniségünk tisztázására vezet. Ugyanis a világháború s a mai helyzet következtében olyan khaotikus és anarchikus állapot következett be, mely minden fejlődést pusztulással fenyeget. Ha pedig mi ezekből a mai khaotikus állapotokból ki akarunk kerülni, mindenekelőtt életerős, nemzeti műveltséget kell teremtenünk s a jövőben sokkal nemzetibb irányban kell fejlődünk, mint fejlődünk a múltban. Épen ezért szükséges, hogy alaposan és a legteljesebb tudományos apparátussal tisztázzuk azt a kérdést, hogy milyen hely illet meg minket a turáni népek között s mit értékesíthetünk a turáni múltból.”

Legtöbb idejét és erejét ennek a tudományos kérdésnek tisztázására szánta. Nem hangos, üres szavakkal dolgozik, hanem annál alaposabb készütséggel, erős építő akarattal, törhetetlen hittel.

Felvinczi Takács Zoltán 1880-ban született **Nagysomkúton** (Szatmár m.). A család felvinczi; dédapjával költözött át Szatmármegyébe, azaz **Kővár** vidékére. A kutató hajlam már édesapjában is megnyilvánult, aki, mint orvos felfedezte hazánkban a **pellagrát**. Iskoláit részben **Nagybányán**, részben **Kolozsvárott** végezte a ref. kollegiumban. Érettségi után **Pestre** került. Festőnek készült. Szülei kívánságára a festéssel párhuzamosan jogot is hallgatott, abszolválta államvizsgát tett. Egy évig a **mintarajz iskola** növendéke volt, majd négy éven át **Hollósy Simon** növendéke, részint a nagybányai festőkolóniában, részint Münchenben. Később beiratkozott a budapesti tudomány egyetem bölcsészeti karára, hol művészettörténetet hallgatott s doktori címet nyert. Időközben bejárta **Olaszországot, Németországot**. Hosszasabban tartózkodott **Firenzében, Münchenben, Berlinben** s a művészeti szempontból fontosabb olasz, német városokban.

1905-ben, mint a **szépművészeti muzeum** tisztviselője, állami szolgálatba lépett. Egész pályafutása a **szépművészeti muzeumhoz** köti. 1919-ben alakult **Hopp Ferenc** áldozatkészsége folytán a **keletázsiai művészeti muzeum** s annak lett vezetője osztályigazgatói minőségben.

Tudományos munkálkodása három területen oszlott meg:

Mint fiatal művészettörténész, **Dürer**-problémákkal foglalkozott. Nagy értékű könyvet írt erről s több tudományos értekezést német szaklapokban.

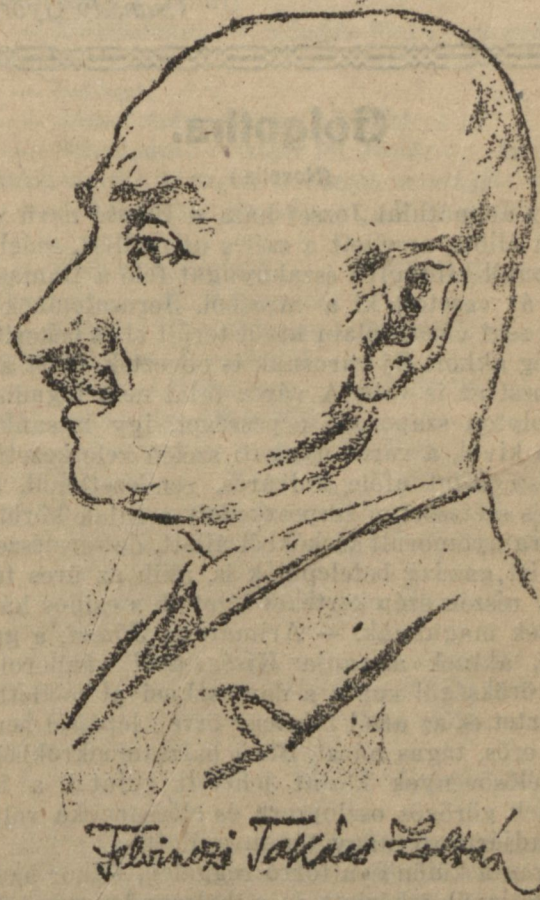
Foglalkozott s jelenleg is foglalkozik a magyar művészet jelenével. Mint kritikus, 12 év óta működik. A magyar művészetéről számos értekezést, kritikát írt külföldi szaklapoknak. Célja volt minél több külföldi szaklap munkatársául szegődni a külföld informálására. Megbecsülhetetlen érdeme, hogy sikerült számos szebbnél-szebb eredményt elérnie. Hazai lapok közül jelenleg is a **Pester Lloyd** művészeti kritikusa.

Harmadik működési tere a keletázsiai művészet. Ez utóbbi mindig érdekelte, de különösen mióta **Vay Péter** gr. művészeti gyűjteményt hozott **Japánból** s azt a **szépművészeti muzeumban** állították ki és rendezését felvinczi **Takács Zoltánra** bízta. Ez az a te-

rület, amelyen jelenleg is legszivesebben dolgozik. Kutatni kezdte a kínai művészetnek a népvándorlás folytán nyugatra került emlékeit. E célból kereste régészeti, művészeti téren a hunnok emlékeit, kik távol keletről vándoroltak **Európa** szívébe. Talált is kínai nyomokat azon az uton, amelyen a hunnok jöttek. Igen fontosak ezek nemzeti — turáni szempontból, mert a turáni népek művészetének legősibb megnyilatkozására vetnek világot.

A kutatás a tudományos munkának legtöbb fáradságot, legtöbb munkát igénylő része. Felvinczi **Takács Zoltán**nak fanatikus fajszeretete és tiszta erkölcsi világnézete ad erőt a mérhetetlen nehézségek leküzdésére.

Sajnos, csak megosztott energiával dolgozhatik, miután a **szépművészeti muzeum** történelmi képcsar-



nokának ügyeit is ő intézi s fáradságot nem ismerve több intézetben tanított és tanít művészettörténetet — így kezdetben az **Andrássy-utti felsőbbleányiskolában**, később a **Szabad Egyetemen**, a **Sajtó akadémián**, szeptembertől kezdődőleg pedig a **paedagógiai szemináriumban** is szándékozik előadni.

Eddigi kutatásainak eredményeit csak részben ismertette hazai és külföldi tudományos folyóiratokban. Jelenleg egy összefoglaló munkán dolgozik, a mely felöleli mindazt, amit a hunnok emlékeinek kutatása terén eddig elért. Kíváncsian várjuk a közeljövőben megjelenő művet, mellyel annak idején majd tüzetesebben foglalkozunk.

Szöke Sándor.

A **szegedi Városi Színház** a jövő szezonnra ismét bérbe adja a ruhatárat és cukrászdát; ajánlatok az igazgatóságához küldendők.

Kardalasnőket és kardalosokat tömegesen vesz föl a **Városi Színház**; jelentkezhetni minden délelőtt az igazgatóságnál.